

pohlaví: žena

věk: 43

původ: střední vrstva, rodiče se středoškolským vzděláním, otec ve straně

vzdělání: vysokoškolské

zaměstnání: programátorka

bydliště: střední Čechy

Co ve vás vyvolává spojení „minulý režim“?

Dnes už vím, jak to tehdy doopravdy bylo, a můžu si na to vytvořit svobodný názor.

V tehdejší době to nešlo. V době Pražského jara a okupace mi byly dva roky, takže si samozřejmě nic nepamatuji. A ani později se o tom u nás doma moc nemluvilo, rodiče mi navíc vštěpovali ty zásady typu: „S nikým o tom nehovoř, nesmí se to“ a podobně. Nicméně se musím přiznat, že jsem měla krásné mládí.

Pocítila jste, i přes svůj nízký věk, vliv režimu?

Spíše si pamatuji takové ty útržky z dětství, jako například dovolené v Rumunsku, chození do Pionýra a podobně... Na to, že jsem vyrůstala v době režimu, jsem se necítila příliš omezena, ale asi jsem měla štěstí na lidi. V Pionýru nás vedl mladý kluk, který politickou propagandu nebral vážně. Na základní škole jsme měli za třídního také prima člověka, rozuměl hudbě a mladým... Nic nám nezakazoval. Ale ve čtvrtáku na gymnáziu jsme s kamarády začali poslouchat rádio Svobodná Evropa, a až tehdy mi došlo, že existují i jiné názory než ty, které nám předkládají ve škole.

A co vaši tehdejší kamarádi a přátelé?

To až když jsem byla na gymnáziu. Několik mých přátel, jejichž rodiče vystoupili z KSČ, měli následně potíže s přijetím na vysokou...

Volila jste ve volbách komunisty?

Volila, ale jen z nutnosti, asi jako všichni moji vrstevníci.

Jak jste tehdy vnímala prvomájové průvody, chmelové brigády a jiné věci, které k tehdejšímu životu režimové mládeže příslušely?

Nebavily mě, asi jako každého. Pamatuji se, že jsme se jednou s kamarádkami ulily z průvodu na 1. května, ale před obchodem jsme potkaly třídní. Ta nám ovšem nic vyčíst nemohla, protože na tom průvodu měla také být...

Jaký byl pro vás rok 1989?

Končila jsem vysokou školu, nicméně to bylo nahnuté, jelikož už v lednu se konaly demonstrace a pochody. Já jako dobrodruh jsem tam chodila, ale když se objevila VB, musela jsem zdrhnout. Bohužel některé mé spolužáky chytili, tudíž děkan se chystal podepsat rozhodnutí o vyloučení ze studia, jenomže tehdy byly demonstrace každý den, a když mu přišlo i v následujících pár dnech takových případů padesát, vzdal to.

Zaznamenala jste jako řadový pracovník připravované studentské protesty?

Ano, mluvílo se o tom a připravovalo se to dost dlouho, nešlo si toho nevšimnout. My, kteří jsme už odpromovali, jsme o tom věděli od mladších spolužáků. Ale ten den, kdy se demonstrace konaly, jsem slavila s kamarády narozeniny.

Co následovalo?

V pondělí po demonstraci jsem se teprve dozvěděla nějaké útržky. Je zajímavé, že ačkoliv je Kladno blízko Prahy, místní lidé vůbec nic nevěděli, média o ničem neinformovala. Ti, kdož chtěli vědět víc, se scházeli před divadlem na Kladně, kde herci informovali o tom, co se stalo. Proběhla tam i ta kachna o mrtvém studentovi, ale ono bylo jasné už od začátku, že jde o kachnu. O většině věcí jsem se dozvěděla zprostředkovaně právě přes známé, jelikož média byla stále pod komunistickým tlakem. V lidech převládala po odstoupení klíčových představitelů komunistické strany naprostá euforie. Tehdá se na ulici všichni zdravili a byli na sebe hodní. Škoda, že to vydrželo tak krátce.

Myslíte si, že tak, jak se následně vyvinula politická situace, to bylo v pořádku? Neměla být podle vás zakázána KSČ(M)?

Některé věci se mohly udělat lépe, ale nemůžu nikoho z ničeho obvinít, protože nikdo s tím neměl tehdy zkušenosti a všichni se do všeho nadšeně a slepě hrnuli. Komunisté se podle mě zakázat měli, nicméně teď už je na něco takového pozdě. Bohužel v tomhle mě zrovna zklamal pan exprezident – byl příliš naivní.